

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Matthaei Tympii Aureum Specvlvm Principvm,
Consiliariorvm Ivdicvm, Consvlvm, Senatorvm, Et Aliorvm
Magistratvum Cvm Ecclesiasticorum tum Politicorum
omnium**

Tympe, Matthäus

Coloniae Agrippinae, 1617

22 Misericordem esse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52641)

*Hunc odi peius furij, & damone diro,
Qui verbis aliud loquitur, quam pectore sen-
tit.*

Vide de Fide seru. & de Veritate: item Thea-
trum Vind. diuinz.

SIGNVM XXI.

MILITVM RAPACES MA-
nus coercere.

Carolus Magnus vetuit, ne quicquam ex agris
Camiorum, præter herbam, ligna, aquam, à
militibus inter proficiscendum attingeretur.
*Auentinus lib. 4. Ann. Boiorum. Vide de Disciplina
militari.*

Bellisarius Constantinop. cum ad recuperan-
dam è Gothorum manibus Italiam à Iustiniano
missus esset, ad eò ab omni maleficio milites con-
tinuit, ut cum iter facerent, quanquam defessi, ad
decerpandos fructus, qui in via ab arboribus
pendebant, nunquam manum extenderint, neque
in opacum locum pabulatum iuerint. Qua re ef-
fectum, ut Itali, singulari eius continentia moti,
spretis his malis, quæ ab hoste poterant perferre,
in uno omnium consensu, Bellisarij virtutem, par-
tisque eius copias, Gothorum multitudini ante-
posuerint.

SIGNVM XXII.

MISERICORDEM ESSE.

*Misericor-
dem esse.*

Traianus Imp. postquam cum Decebalò Re-
ge superbissimo Dacorum conflixisset, &

si 5

vulne-

vulneribus suorum ligamenta deessent, pro
 vesti non pepercit, quam in lacinas concin-
 fauciatis partitus est. Militibus, qui in ea
 conciderant, aras constitui, & annua pecunia
 peragi voluit. Decebalū humi procumben-
 se adorantē excepit, & perdifficiles pacifica-
 tiones subire coëgit. *Dio.* Idē puerorum
 curam suscepit. *Dio, & Plin. in Paneg.*
 2. Constantinus Magnus afflictos longe
 molestia releuauit, vt datæ ab eo ad Cæcili-
 Carthaginensem Episcopum indicat litteræ
 extant apud *Euseb. lib. 10. cap. 6.* Edidit etiā
 Christiano Principe Sanctionē, qua patre-
 piæ (cū illi filios, quos alere nō possent
 rent) cū ex Fiscali, tū ex priuata pecunia
 esse cōsultum. *l. 1. de alimentis. Cod. Theod.*
 planē auri copia, ad hæc præstada, ab ipso
 rogata.

Extat (*l. 2. de aliment. Cod. Theod.*)
 Rescriptū pro subleuandis pauperibus fame
 euntibus eiusmodi: Prouinciales egestate
 atq; alimonie inopia laborantes, liberati
 dere & oppignorare cognouimus. Quorū
 tur huiusmodi reperietur, qui nulla rei
 ris substantia fultus est, quiq; liberos
 ac difficile sustētet, per Fiscū nostrū, a
 calamitati obnoxius, adiuetur, ita vt
 les, Præsidesque, & Rationales, per vniuersas
 fricā, habeant potestatem, & vniuersis
 terint in egestate miserabili constitutis,
 necessariā largiantur, atq; ex horreis
 protinus tribuant competentem. Ab hor-
 a nostris moribus, vt quenquam fame

indignum facinus prorumpere concedamus,
De eiusdem erga pauperes liberalitate vide
de cura pauperum. De pœnis immiseri-
cord. Theatrum hist.

Macrob. Sat. lib 3. in nobilissima Athenarum
vide templum ait Misericordiæ adeò diligenter
custodiri solitum, vt, nisi Senatus consensu &
permissu, nemini fas esset ingredi, quoniam ibi
statuæ tantùm Principum benigniorum positæ
erant, nec alij, nisi viri misericordes, ad oran-
dum intrabant. Vide Horologium Principum.

Narrant Historici nobilissimam statuam in
templo fuisse Regis cuiusdam Attici, qui &
iustissimus, & liberalissimus, & ante omnia ma-
ximè misericors fuerit, quem præter thesauros,
quos templis dedit; & pecunias, quas pauperibus
distribuit, curam suscepisse aiunt, educandi Athe-
nas omnes orphanos, & alimenta præbendi cun-
ctis viduis.

Plutarchus in Polit. auctor est, Romanos
indulgisse, vt epuli aut conuiuij nuptialis vel
triumphalis reliquiæ viduis & orphanis da-
rentur vniuersæ: quæ consuetudo ita Romæ
invaluerat, vt si quis diues reliquijs ipse
deareret, eum furti postulare orphanis lice-
ret.

In more habebant Principes Persarum, vt
ante mensæ pransuri, vel coenaturi accum-
berent, quàm ad Palatiorum portas tubis sono-
rent magis, quàm suauibus, signum daretur, vt
illi viduæque omnes illuc concurrerent,
quod lex inter ipsos esset, vt quidquid edulio-
rum mensis regijs superesset, indigentibus distri-
bueretur.

7. *Phalaris Tyrannus Epist. ad amicum*: Deo testor immortales, nunquam pupillis & viduis fores meas claufas fuisse.
8. *Trebellius Pollio, in vita Claudij Imp.* auctor est, foeminam pauperrimam & viduam venisse aliquando ad *Claudium Imp.* lacrymis madentem, vt illius opem imploraret, optimum vero Principem misericordia commotum, non solum cum illa complorasse, verum manibus etiam suis lacrymas de facie illius absterfisse. Cumq; multi ex nobilitate Romana circa Imp. essent, quibus illorum ita *Cæsarem* compellasse: Satis est ad Principum Romanorum auctoritatem & gravitatem, si iustitiam petentes subditos audiant, quam si lacrymas de facie illorum manibus suis absterfisset. Cui respondens *Claudius*: Bonos, Principes eo nequaquam contentos esse debere, nisi nihil amplius quam iusti Iudices faciant, nisi in exercenda iustitia misericordes etiam esse debeantur. Sæpe enim ad euntibus Principes magis benevolentia, quam præ se ferunt; quam illis administrant, satisfaciunt. Et postea ait: Quod imminuendæ Principis auctoritatis gravitatis esse ais, si cum vidua misera comploraret Princeps, suisq; illius faciem manibus absterferet, malle me respondeo angoris subditorum participem, quam vt oculos lacrymis ipsorum habeant authorem esse. (Misereatur pauperum, qui sibi volunt parcere Christum. *Luc.* Melius est nudum Christum vestire, quam dolatoribus vestes dando peccatum incurere. (Qui dat, vt habeas; mandat, vt tribuas.)
9. *Alexandrum Magnum* celebrant *Plutarcho* & *Q. Curtius*, quod tam humane tractavit *Darius Regem*.

regis, à se penitus victi coniugem & liberos,
 omque clementiam ita extollunt, vt fermè ean-
 dem Alexandro gloriam ob pietatem in liberos,
 quam ob victoriam de patre tribuant. Darius co-
 natus Alexandri hac clementia, missis Legatis,
 rogantes ei de præteritis gratias agi iussit, atque
 eum deinceps etiam faceret rogari: posse enim
 fieri, vt Deorum & Fortunæ indignatione aduer-
 sus se mitigata, parem ipsi gratiam referret. Ve-
 rum Alexander Legatos cum hoc responso re-
 misit, renuntiarent Dario: Gratiarum actionem
 in hoste, pro benignitate & benevolentia mu-
 lteribus captiuis præstita, superuacaneam esse:
 neque enim se, vel, quia Darius sibi amicus fo-
 derat, ita facturum; vel, quia hostis esset, idem præ-
 stitum fuisse. Sed ideo fecisse, vt Principis
 hoc in parte generosi officio fungeretur: vt eni-
 mam clementia erga mulieres, quæ nil nisi
 esse noissent; vtendum animi magnitudine ad-
 miris Principes, qui tantum bellare didicif-
 erant.

Antoninus Imp. cognomen *Pij* sibi peperit,
 quia nihil aliud nouerat, quam pater esse pupil-
 lorum: nec vlla re magis gloriabatur, quam quòd
 patronus esset viduarum: ipse enim audiuit
 & iudicasse legitur pupillorum cõtrouersias,
 & querimonias, Palatii que fores egenis & viduis
 semper habuisse, cum ianitorum, quibus
 in Palatio utebatur, manus esset, non ingressu
 prohibere tenuiores, sed accessu arcere locuple-
 tes. Frequenter hæc verba vsurpabat: Decere
 Principes bonos & generosos orbis & viduis
 miera semper aperta habere, vt illis opitulenti-
 us, & portas nunquam claudere, vt illos au-
 diant.

diant. Apollinem enim dixisse, nunquam permissuros Deos, ut Principi, qui in iudicandis negotijs pauperum non fuerit diligens, prompte cediatur à ditioribus.

SIGNVM XXIII.

Missam audire.

QUOTIDIE, SI FIERI POSSIT,
sacros. & augustis. sacrificium
Missæ audire.

Missæ Sacrificio, 1. non solum aguntur, sed etiam referuntur gratiæ Deo, pro beneficijs ab ipsius bonitate acceptis: 2. remittuntur venialia peccata: 3. impetratur gratia ad vitandam eum dolore confitenda, & in posterum vitandam: 4. impetratur gratia recte viuendi, confertur auxilium omnibus, atq; defunctis. 5. Adhæc, solet Dominus in temporalibus rebus illi magis fauere, quæ videt ante omnia spiritalium rerum, & diuinitatis curam gerere. 6. Et sicut patet gratum esse, ut manere summo ante omnia à filio visatur, & ablutetur: ita gratum est Christo, ut quotidie in Missæ Officio eum videas, adores, atq; salutes. (Videtur hoc iuge Noui Testamē. Sacrificiū concēssit, vide in Theatro Vind. Diu.) 7. Præterea, sicut in Veteri Lege aspectus Serpētis ænei sanitas conferrebat vulneratis: & in Nouo Testamento Petrus curabat ægros: ita dubium non est, quin Christi Corpus, dum in Missæ Sacrificio quotidie deuote cōspicitur, magnam vim ad curandam animæ habeat. (Vide Manuale Sedul.) 8. Dominus in hoc Sacrificio non solum offertur Deo Patri a Sacerdote, & à præsentibus Christi Corpus, sed quis in verum Sacrificiū pro sua salute; sed quæ